

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:

CLUJ.

Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA

Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:

Dr. SEBASTIAN STANCA

Telefon 13-74

Preistoria omenirii după Biblie

Sunt mulți cari afirmă, că istoria originii neamului omenesc este foarte întunecată, foarte nebuloasă.

Dar oare nu avem nici o mărturie vrednică de crezut cu privire la nașterea, la formarea neamului omenesc?

Răspunsul e simplu! Avem o mărturie despre preistoria omenirii: Cartea I a lui Moise. Aceasta carte, cu care se începe șirul cărților Sfintei Scripturi, ne istorisește despre originea oamenilor, ne istorisește despre fericirea din paradis și despre păcatul primilor doi oameni. Cu păcatul acestor doi oameni, veni dezordine în lume. Descendenții lui Adam degenerară și decăzură treptat, treptat, așa că Tatăl nostru Ceresc se văzu nevoit a pustii întregul neam omenesc, afară de Noe și ai săi.

Noe după Biblie, este al doilea strămoș al neamului omenesc. Cap. 10:32 al Facerii zice: „Acestea sunt neamurile feciorilor lui Noe, după nașterile lor și după semințiile lor. Dintr'aceștia s'au împărțit hotarele neamurilor pe pământ după potop.“ Deci vedem în acest capitol că e vorbă de genealogia urmașilor lui Noe. Această genealogie a neamurilor, este un document prețios, - este cel mai prețios document pentru constatarea înrudirii neamurilor. Cu drept cuvânt a numit Hanneberg, cap. 10 al Facerii „actul de naționalitate al popoarelor.“

După această genealogie a omenirii, s'au împărțit neamurile după cei trei fii ai lui Noe: Sem, Ham și Iafet, în trei rase, în Semiți, Hamiți și Iafiți.

Fiii lui Sem, au fost strămoșii popoarelor semite, cari s'au răspândit în Siria, Palestina, Mesopotania, Chaldea, Asiria și Babilon. Până chiar și în Fenicia, în Africa și la Marea Neagră au ajuns reprezentanții acestei seminții.

Numele de „Semiți“ însemnează „cei vestiți.“ Ei au fost întemeitorii Babilonului și Ninivei, lor li-sa descoperit Dumnezeu.

De Hamiți, adică urmașii lui Ham, - se țin Egiptenii, Cartagenienii și Fenicienii, cu timpul s'au amestecat cu Semiții, adoptară limba semită, pe care o și vorbiră, cu toată că, după originea lor primordială au fost Hamiți.

Fiii lui Iafet, au devenit strămoșii Iafiților, sau al popoarelor indoeuropene. De clasa acestor popoare se țin: Germanii, Celtii, Armenii, Frigianii, Slavii, Mezii, Persii, Grecii, Romanii, Ilirii, Ligurii și Tracii.

Dacă rassa galbenă, neagră și roșie, deci mongolii, negrii și indianii (pieile roșii) își trag originea tot dela aceștia, s'au poate dela rămășițe de-ale Cainiților, e greu de hotărât. În această chestiune sunt mai multe păreri.

Intr'a cincea generație după Noe, a avut loc amestecarea limbilor, cu prilejul clădirii turmului babilonic, când s'au răspândit popoarele în toate colțurile lumii.

Problema raselor și a feluritelor limbi cari există azi pe globul pământesc, e foarte grea. Lueru cert este, că Inzii și Persii, Grecii și Latinii, Celtii și Germanii, Slavii și Lituaniții au vorbit o limbă comună, și care limbă făcea parte din familia indoeuropeană. Această rasă se deosebeste mult de celelalte rase.

Dar unde era patria primordială a indoeuropenilor? La această întrebare răspund două ipoteze. Prima susține, că în Asia, în platoul Pamirului a fost. De acolo, la mijlocul sec. al III-lea s'au întins spre Sud și Sud-Ost, parte spre Vest, ocupând cu înecetul Inamul, India, Asia-Mică și de-acolo Europa. A doua susține că Statele Scandinavice, deci Europa a fost locul de baștină al indoeuropenilor.

Dar genealogia popoarelor din Biblie, va rămâne în cinste, cât timp va exista neamul

omenesc. Ea nu va putea fi înlocuită de nici o ipoteză a învățătorilor timpului nostru.

Prof. G. Stănescu.

Sinod extraordinar

Luni, în 16 Nov., s'a ținut la reședința noastră sinodul extraordinar pentru alegerea celor șase delegate în congresul național bisericesc al țării întregi, conform legii celei noi de organizare. Serviciul divin al sf. liturgii a fost săvârșit în capela episcopoească de către secretariul Consistorial L. Curea. După invocarea Duhului sfânt, deputații trec în sala de ședințe a consistoriului unde P. S. S. episcopul Nicolae deschide ședința cu următoarea cuvântare:

Venerabil Sinod Diecezan!

În temeiul legii pentru organizarea Bisericii ortodoxe române art. 6 și art. 8 din Statut, am convocat pentru ziua de azi pe Onorații reprezentanți ai clerului și poporului nostru drept-credincioși din Eparhie în sesiune extraordinară, pentru a alege reprezentanții în Congresul Național Bisericesc, cu mandat pe anii 1925—1930. Alegerea aceasta avea să urmeze în sesiunea ordinară, era și pusă la ordinea zilei, dar durere nu s'a făcut conform dorinței noastre și avizul Mitropoliei și așa am trebuit să vă invit din nou la aceasta ședință.

Nu mă îndoiesc, că Sinodul nostru Eparhial, care a știut dela înființarea Diecezei până azi să soluționeze toate problemele spre mulțumirea generală, va afla și acum calea cea mai nimerită de a se pronunța pentru cei mai competenți bărbați, cari să ne reprezinte în primul Congres Național, care are la rândul său să legifereze asupra tuturor regulamentelor normative pentru funcționarea regulată a organizării întreg al bisericii celei vii și mântuitoare.

Cum vedeți e vorba de o muncă întreagă de organizare ce are să o facă congresul în anii primi ai funcționării sale și eventuale alegeri ale chiriarehilor, cad numai în planul din urmă, având și la aceste alegeri sinoadele eparhiilor văduvite cuvântul hotărîtor.

Sinodul nostru are între membrii săi clerici, și mireni, poate ca nici un alt sinod, un număr mai însemnat de bărbați, cari ar putea ocupa cu vrednicie și cu competență un loc în Con-

gresul Național și ar putea contribui cu cunoștințele și experiențele lor, ca lucrările de organizare să se facă spre binele și folosul bisericii întregi.

Preț toți nu-i putem alege. Legea ne limitează numărul la 6, — 2 clerici și 4 mireni.

Vă rog și de data aceasta să puneți la o parte considerații, cari cad afară de interesele bisericii, să dați votul Dvoastră în prima linie — celor ce au muncit și stăruit mai mult pentru organizarea și închegarea acestei eparhii, celor ce cu cuvântul și cu fapta au contribuit, ca să ne consolidăm așa cum suntem, celor ce știu și pot fi îndrumători în organizațiunea cea nouă, prin cunoștințele lor și prin interesul ce-l poartă bisericii peste tot.

Urmând așa, sarcina Dvoastră e ușoră și alegerea va întâmpina mulțumirea generală a credincioșilor cari v'au ales și delegat aici.

Cu aceste puține cuvinte declar ședința Sinodului Extraordinar deschisă.

Se constata apoi că sunt prezenți 40 deputați, sinodul este deci capabil de a aduce hotărâri valide. P. S. S. numește notari pe Dr. Vasile Sava și Dr. Lazăr Chirilă, iar în comisia de scrutiniu pe deputații Zaharie Maniu, Dr. Gavril Buzura și Aurel Ciortea. Sinodul porcede apoi la votare cu buletine. La Scrutiniu se constată că majoritatea de voturi au întrunit o deputații Dr. Ion Lupaș și Dr. Seb. Sanea, Alexandru Lăpedatu, Octavian Goga și Silviu Dragomir mireni. În locul al patrulea mirenese s'a declarat balotaj între deputații Dr. Sextil Pușcariu și Dr. Valer Moldovan. La balotaj a întrunit majoritatea voturilor Dr. Sextil Pușcariu. Pe cei aleși P. S. S. i-a declarat delegați ai eparhiei noastre pentru congresul național bisericesc.

P. S. S. prezintă apoi o cerere a preoților din munții apuseni cari cer ca sinodul să întrevină la locurile în drept pentru ușurarea grăbnică a situației acestor preoți. Adresele se ceteșe în ședință.

Di ministru Lăpedatu, fiind prezent, dă imediat unele lămuriri, în cari arată că este deplin convins de dreptatea acestei cereri, chestiunea salarizării preoțimeii îl preocupa dela început, în care scop a și adunat materialul necesar. Chestiunea stă însă în strânsă legătură cu legea de organizare, care s'a votat și cu legea cultelor, care se va vota, fiind gata, în timpul cel mai scurt. Pe acest temei se vor stabili apoi normele de salarizare, bazate pe legi,

și aceste norme nu pot fi decât favorabile preoțimea ortodoxe care este cea mai săracă. Normele aceste a vor avea în vedere absolută dreptate și echitate pentru toți. Până atunci însă dsa va căuta mijloacele posibile de a ușura situația acestor preoți în baza unor date precise dela consistor. Sinodul i-a aceasta la cunoștință și transpune actele Consistoriului spre rezolvare.

Deputatul Dr. Lazar Chirilă interpelează în chestiunea unui pamflet jienitor la adresa preoțimei noastre răspândit între țărani de pe valea Arieșului sub numele avocatului Dr. Nicola din Iara, P. S. S. răspunde că de fapt a intrat la consistor de câteva zile o astfel de hârtie, Consistoriul însă nu crede în veracitatea ei, că susnumitul domn ar fi într'adevăr autorul ei. De astfel va cerceta, va lua informațiile necesare și va face pașii de lipsă, legali, și va da sancțiunile pe cari le poate da conform legilor noastre bisericești. Interpelantul și sinodul se declară mulțumit cu acest răspuns.

Cu acestea sinodul și-a încheiat sesiunea sa extraordinară.

Serbarea dela Teiuș

Duminecă, în 15 Nov., s'au desfășurat în cadrul unei solemnități deosebite două acte însemnate pentru viața poporului din Teiuș, împroprietărirea bisericii ortodoxe din această localitate și inaugurarea lucrărilor pentru șoseaua cea nouă Teiuș—Abrud. A fost de față dl ministru Moșoiu, prefectul județului Dr. Velceanu, subprefectul Dr. Ciura, deputații Achil de Ilfov, Ion Russu Abrudeanul, Dr. Petru Metes, Dr. Simion Vuleu, directorul Dr. Vasile Bologa din Sibiu, consilierii Dr. Felix Dumitreanu și Vasile Danilescu, inginerul Tilea, din partea bisericii noastre asesorul Dr. Seb. Stanca, preoți, învățători, notari, intelectuali și popor mult din Alba-Iulia, Aiud și din toate satele din jurul Teiușului.

Duminecă dim. la ora 8 s'a săvârșit sf. liturgie la capela noastră ortodoxă din Teiuș de către dl Dr. Seb. Stanca asistat de protopopul Iosif Pop din Aiud și preotul Mihail Pușcaș din Stremț. La serviciu a asistat toată intelectualitatea în frunte cu dl ministru Moșoiu.

După serviciul divin toată asistența a trecut în localul primăriei unde în mod festiv s'a fă-

cut împroprietărirea bisericii noastre din Teiuș de către consilierii Dr. Felix Dumitreanu și Vasile Danilescu. A luat cuvântul dl Dr. Seb. Stanca și anectuând importanța acestui act în numele bisericii a preluat terenul de împroprietărire. A răspuns dl ministru Moșoiu asigurând pe cei prezenți de toată sollicitudinea sa și a guvernului pentru problemele mari ale bisericii. În urmă s'a semnat actul de împroprietărire de cei prezenți.

Toată asistența a plecat apoi cu trăsuri și automobile la Geoagiul de sus unde s'a făcut inaugurarea lucrărilor pentru șoseaua cea nouă Teiuș—Abrud. Poporul din toate satele din jur aștepta în acest loc oaspetii. Pe un podiu improvizat din cedină de brad s'a făcut serviciul al sfințirii apei, și un tedeum cu polihroanele obicinuite, din partea d-lor Dr. Vasile Bologa și Dr. Seb. Stanca asistați de șase preoți din jur. Au ținut apoi o frumoasă cuvântare domnii Dr. Vasile Bologa, Ion Russu Abrudeanul, Ștefan Metes, preot. Domșa din Zlatna, învățătorul Dan. Tutturora le mulțumește dl ministru Moșoiu.

După o cordială întreținere cu poporul și localnicii oaspetii s'a întors la Teiuș, unde laora unu s'a ținut congresul județean al partidului liberal, după care a urmat banchetul pentru amândouă actele solemne de mai sus în restaurantul al fraților Suciu. Au luat parte peste 200 persoane. Si aici s'au rostit toaste de toată frumusețea de către dnii ministru Moșoiu, Ion Russu, Dr. Petru Metes, Dr. Simion Vuleu, Dr. Vasile Bologa, Dr. Seb. Stanca, Dr. B. Ciura, dep. Achile de Ilfov și preotul Vasile Bărluțiu.

La ora patru serbarea s'a încheiat și oaspetii s'au întors la ale lor. De notat că la amândouă actele au lipsit întreagă oficialitatea gr. catolică din Teiuș.

Isus Hristos

(Urmare)

1. Isus după datele evanghelice se născu în Iudeea și-și desfășura activitatea în grănițele înguste ale Palestinei. Scriitorii contemporani iudei au trebuit deci să amintească despre el.

2. Palestina era sub stăpânire romană. Nici scriitorii romani nu puteau trece cu

vederea evenimentele petrecute într' o parte a imperiului.

3. In fine cele mai amănunțite date cu privire la existența lui Isus, sunt cele provenite dela scriitorii creștini.

Scrierile contimporanilor, iudei, păgani și creștini sunt singurile izvoare din cari vom putea construi figura măreață a lui Hristos.

I. Izvoarele iudaice.

Predica lui Isus este în opoziție cu spiritul timpului său. Opera sa în mijlocul poporului iudeu este o luptă. Isus nu întrupește în sine așteptările poporului legate de persoana lui Messia. Poporul în cea mai mare parte împreună cu clasele conducătoare, (farisei și saducheii) îl socotesc drept un răsvrătitor, care trebuie nimicit, deaceia nici nu se ocupă de el prea mult.

Când însă învățăturile lui Isus prinzând rădăcini, cercul credincioșilor se lărgi, rabini și reprezentanții intelectuali ai iudeo-elleniștilor din Alexandria, contimporanul lui Isus, Philo și urmașul acestuia Flavius Iosephus amintesc despre Isus și aderenții acestuia în termeni nu tocmai laudabili.

a. În talmudul rabbinic se amintește numai de puțini conducători aleși ai poporului. Saducheii sunt amintiți numai într'ucât au conducerea templului. Dintre contimporanii lui Isus nu-s amintiți: Philo, Ioan botezătorul¹⁾, Flavius Iosephus²⁾, Esei, în schimb se vorbește despre Isus, ucenicii acestuia și creștini. Isus are numele de vrăjitor, care se pricepe de minune să ademenească pe cei slabi de minte.

Intercalarea datelor privitoare la Isus în Talmud, s'au dovedit a fi de prove-

niență mai nouă, nu însă mai nouă decât sec. II d. Rabbinii însă s'au folosit de hrisoave în cari era depusă tradiția, și cari s'au dovedit a-fi independente de scrierile N. T. deci mai vechi decât acesta.

Locurile în cari Talmudul vorbește despre Isus nu-s tocmai atât de importante, deg: între altele ni se transmite o sentență a lui Isus: „Băiat și fată să locuiască împreună“ (citatul este autentic³⁾).

Tot ce putem cunoaște din datele rabbinilor sunt urm: Era o tradiție iudaică separată de cea creștină, încă la începutul creștinismului, Isus Hristos este amintit în această tradiție, ca o persoană istorică⁴⁾.

Cel mai important document privitor la Isus rămas dela iudei, este fără îndoială cel oferit dela Flavius Iosephus în (Antiquid. Im. XVIII 3, 3). Toate argumentele aduse împotriva autenticității mărturiei sale, sunt de natură pur subiectivă și nu pot atenua momentele doveditoare ale autenticității sale, nici să facă posibilă o interpolare a textului respectiv.⁵⁾

Iosephus născut în seurtă vreme după răstignarea lui Isus, în anul 37 d. K. prin cunoscințele sale bogate însă din copilărie ajunsese să fie stimat de conaționali săi, Știu să se facă iubit chiar și la curtea imperială română, unde și petrecu ultimii ani ai vieții. Pentru romani a și scris opera A. Iud. ridicând astfel un monument poporului său, care cu anul 70 încetă de a mai avea o organizație politică, fie chiar și sub o stăpânire streină.

Răstimpul tratat în A. Ind. este dela domnia lui August, până la dărâmarea Ierusalimului, descriind întreagă viața pop. iudeu sub toate aspectele ei.

Vorbind despre toate sectele iudaice și conducătorii lor, ajunge să vorbească și despre Isus următoare:

„În timpul acesta apare Isus, un om înțelept, dacă în genere se poate numi om, căci a săvâr-

¹⁾ *Wichelm Bacher*, Die Agada der Pannaiten I, ed. 2. 1903. pag. 67.

²⁾ *Hermann L. Strach*, Iesus, die häretiker und die Christen, 1910.

³⁾ *Dr. Johannes Leipoldt*, Hat Iesus gelebt, Leipzig 1920. pag. 7.

⁴⁾ *Fr. Hettlinger* Lehrbuch der Fundamental Theologie ed. III. 301.

¹⁾ *Brandt*, Ein talmudisches Zeugnis von dem Täufer Johannes 2 Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft XII. 1911, S. 299 ff.

²⁾ *Pe Flaviu W.*, nu trebuie să-l confundăm cu Rabbi Iose.

și fapte neobișnuite. A fost învățător unor oameni, cari cu bucurie au primit adevărul, și și-a câștigat pe mulți dintre iudei și dintre păgâni. Acesta a fost Hristos. Și cu toate că la demnitatea conducătorilor noștri, Pilat l-a condamnat la răstignire, nu s'au lepădat de el cei cari dintr'un început au fost aderenți ai lui, căci în ziua a 3-a le-a apărut iarăși viu, după ce profetii Divini au prezis despre dânsul acestea și alte mii de lucruri minunate. Și până azi încă n'a dispărut poporul creștinilor, numit după numele lui:.

Joseph, ed. Havercamp II: 2. 186—286. Fabricius, Biblioth. graecae. ed. Harles. vol. V: 49—56. Wiener R.—W.—B. I. 568. Fürst, Bibliotheca Iudaica II. 127—132.

Pentru autenticitatea acestui loc vorbesc: Bretschneider, Capula theologiae Iudaeorum dogmatica e. Flav. Iosephi scriptis collecta, 1812 f. 59A66. Böhmert, Ueber des Fl. Ios. Zeugnis von Christo 1823. Schödel, Flavius Ios. de Iesu Christo testatus. 1840. Langen, Tübinger theol. Quartalschrift 1865. I. h. Dauko, Historia revelationis divinae N. T. 1867 p. 308—314.

Pentru interpolarea acestui loc din partea creștinilor încă în secolele prime sunt urm.:

Gieseler, R. G. I. 1. p. 81. Hase, Leben Iesu § 9. Ewald, Geschichte des Volkes Israel V. p. 181—186. Paret in Realencyklopedie al lui Herzog VII. p. 27—29. Hejnichen in ediția st despre Eusebiu Scripta historica. vol. III. ed. 2. 623. Ioh. Leipold in Hat Iesus gelebt? ed. I p. 5.

În contra autenticității locului, vorbesc: Eichstaedt, Flaviani de Iesu Christo testimonii autentici, quo jure unfer defensa sit. Qu. I—VI. 1813—1841. Guesinobius Qsex super Flaviceua de Iesu Christo auctarium I—IV. 1841—1845. Sewritz, Quaestionum Flavianarum specimen 1835. Gerlach, Das angebliche zeugnis von Christo in den Schriften des Fl. Iosephus 1863. Höhne, Ueber das angebliche zeugnis des Iosephus 1871. Paul Wernle, Die quellen des Lebens Iesu. ed. III. In contra celor cari neagă cu desăvârșire autenticitatea acestui loc vom spune: 1. Cum de a putut Fl. Ios. în opera sa să treacă cu vederea niște evenimente atât de importante pentru poporul iuden ca cele întâmplăte pe timpul lui Isus, când nu uită să amintească de Ioan botezătorul și Iacob zis fratele Dlui:

De puțin întemeială poate fi socotită șipărarea celor ce afirmă că loul este falsificat în

întregiune de creștini din următoarele motive:

1. Nu putem presupune că toți sfinții părinții, cari au citat din Flaviu Iosephus, s'au înșelat. Eusebiu din Cesarea în H. E. I. 11. e primul care citează, apoi: Sozomen, H. E. I. I. Rufiu H. E. III. 11. Isidor din Peluseium IV. Ef. 225. Ieronim Catalog. script. eccleziast. c. 13. Ambroziu Cassiodor, etc.

2. Istoria lui Iosephus desigur s'a păstrat în mai multe manuscripte, un unul și același manuscript este după care s'au orientat și păr., în care caz e inexplicabil, cum în toate manuscriptele, s'a interpolat același text, fără ca să rămână vre-unul în forma originală, care dacă nu cuprindea nici un loc pivoțor la Isus, nici nu s'ar fi putut tezi bănuială creștinilor, că adevărul istoric e falsificat.

3. Dacă Iosephus este fariseu și se pretinde să simtă ca fariseii, nu înțelegem de ce ura fariseilor față de Ioan bot. nu l-a împedat să se exprime în astfel de termeni față de Ioan. Citatul ref. la Ioan: „Unii dintre iudei, au văzut în nimicirea puterii lui Irod voința lui Dumnezeu, care a fost o pedepsă meritată că l-a executat pe Ioan așa numitul botezător. Irod anume lăsa să fie executat Ioan, care fu un om dreptcare-i îndemnă pe iudei să năzuiască a fi virtuosi, a se purta cu dreptate față de aproapele, cu smerenie față de Dumnezeu... În urma pesopunerii lui Irod, că influința lui Ioan e prea mare asupra poporului termându-se de o revoltă, la ordinul lui Ioan fu pus în lanțuri, trimis în cetatea Machena și decapital.“

Iosephus critică tot atât de mult sentința de moarte a lui Iacob, „numi fratele D-lui, ca un exces al legii prin care: „Și acei cari treceau drept cei mai devotați interpreți ai legii se indignau de acest lucru.“

Prin aceste citate Iosephus indirect dă un document de onoare lui Isus și creștinismului.

4. Ce l-ar fi putut împiedeca pe Fl. Ios. să numească pe Isus „paradoxon ergon poitiu“ în timp ce nici iudeii n'au negat minunile lui Isus, numai cât le-au aplicat din alt principiu decât divin (Ioan XI 47, Mat. XII 24, Fapt. ap. IV 19).

5. Dacă Flav. Ios. îl numește pe Isus Messia vorbind despre învierea lui, nu însemnează că intenționează să ne dea un simbol de credință, ci ca istoriograf ne povestește ceea ce a auzit despre Isus și ceea ce cred învățăceii săi. Eclecticismul lui și poziția sa la curtea din

Roma explică în decajuns atitudinea lui față de Isus și creștinii.

6. Facerea unor apologeti izvorăște din faptul că n'au voit să dea prea multă importanță locurilor din scrierile iudaice referitoare la Isus.

În ceea ce privește părerea despre o inter-polare este fără de un razem pozitiv. Dela Iustus Tiberias contemporanul lui Fl. Ios. știm cu mult mai puțin.

Patriarhul Constantinopol. Fotin († către 900), observă, că în scrierile lui Iustus nu putem găsi nici o informație precisă despre Isus (Biblioth. cod. 33). Expunerile lui Iustus sunt cu mult mai scurte.*)

Din toate documentele iudaice contemporane lui Isus reiese, că Isus a existat ca persoană istorică, că a predicat poporului, care-l urmă entușiismat, și-l socotea cel mai mare profet, ținându-și activitatea prin moartea pe cruce. Dacă datele tradiției nu coincid cu datele lui Flavius Iosephus înfățișându-l pe Isus nu ca adevăratul Messia, ci ca pe un rebel e foarte explicabil.

Isus popovăduitorul iubirei, milei, smereniei, curățeniei sufletești desăvârșite nu se putea împăca cu formalismul și decadenta morală a fariseilor și nu se sfii a destăinui publice putregiunea lor sufletească.

Ura, care i-a îndemnat să-l execute nu putea să se manifesteze în cuvinte de trudă la adresa lui. Obiectivitatea spuselor rabinice, chiar și numai în opoziție cu mărturiile lui Fl. Ios. lasă mult de dorit.

Dr. G. Muntean.

Un dat pentru Seminarul din Argeș

Domnul Constantin Cociaș, cunoscut în cercuri largi pentru darurile ce le face pe seama așezămintelor culturale a trimis Episcopului Nichita al Argeșului următoarea scrisoare:

PREA SFINȚITE,

Trecutul nostru ne arată strânsa legătură ce a fost în toate vremile între Biserică și Cultura Națională a poporului român, astfel că s'a putut spune cu drept cuvânt că toată istoria națională și politică a Românilor de peste tot, a fost indisolubil legată cu istoria religioasă

noastre strămoșești. În Biserică a văzut românul mărirea, viitorul și nădejdea sa.

În județul Argeș și în special la Curtea de Argeș, găsim urmele mărețelor monumente ce s'au ridicat și cari sunt și vor rămâne fala neamului nostru. Biserica domnească, admirată nu numai de români dar și de străini cu renume cari au vizitat-o, cu picturile sale artistice și geniale, face gloria neamului nostru. Tot la fel și falnica și unica clădire episcopală, este una din minunile neamului românesc. Aci dar trebuie să rămână și focarul pentru educațiunea și instrucțiunea viitorilor preoți și păstrători ale frumecelor tradițiuni ale neamului întregit.

Am admirat munca fără preget depusă de respectabilul părinte Ștefan Dumitrescu, parohul bisericii Domnească din Curtea de Argeș, pentru a păstra nestins acest sfânt Locaș, atunci când alții se încercau al dărâma. Munca acestui demn păstor îi va păstra un loc de cinste în istoria noastră bisericească.

Tot astfel am fost adânc emoționat în ziua de 5 Octombrie anul curent, când prea Sfințitul Episcop Nichita al Curții de Argeș, cum și părintele stavrofor Chiriță, directorul Seminarului local, sărbătorind punerea pietrei fundamentale a mărețului edificiu Seminarul Neagoe Vodă față fiind și Domnul Ministru Vintilă Brătianu, cum și Domnul Alexandru Lăpădatu, Ministrul Cultelor și al Artelor și-au văzut realizat visul vieții lor. Cinste li-se cuvine.

Ca român și credincios creștin ortodox, doresc a veni în ajutorul acelor cari vor fi chemați de a urma cursurile Seminarului și aduc și eu micul meu ajutor de una sută mii lei în acțiuni „Cartea Românească.”

Doresc ca venitul să fie întrebuințat în ajutorarea elevilor sărguitoari la învățătură și lipsiți de mijloace din Seminarul Neagoe Vodă, în special fii de săteni și preoți și un comitet compus din Prea Sfințitul Episcop al Curții de Argeș, părintele paroh al Bisericii Domnească și directorul Seminarului Neagoe Vodă, vor hotărâ cum și cui să se distribuie anual ajutoare elevilor din Seminar.

Fericit de a mă fi învrednicit bunul Dumnezeu să aduc și eu slabul meu obol acestei instituțiuni, sunt și rămân al Prea Sfinției Voastre fiu sufletesc.

Constantin Cociaș
senator.

*) Dr. Joh. Leipoldt, Hat J. sus gelebt? ed. I Lipsca, 1920, p. 7.

Notificare oficială

No. 6625. Preoții de mai jos sunt provocați ca până la 28 Nov. cel mai târziu, să și înainteze chitanțele despre plățirea impozitului către stat și anume: Nicolae Cristea, Boereni; Ion Filip, Bucium Muntari; Grigorie Romanesci, Frata; Victor Giurgica, Mănăstur; Vasile Crișan, Decea; Alexandru Man, Poiana Poreului; Traian Gal, Rogojel; Sebastian Ciapa, Trăscău; Gheorghe Buda, Ungureni; Gheorghe Lazar, Valea Geoagelului; Remus Roșca, Zălau; Nicolae Șerban, Tur; Gheorghe Batarine, Veresmort; La data de mai sus se încheie statele pentru anul viitor și ceice nu-și vor dovedi achitarea impozitelor vor perde retribuțiile dela stat pe pătrarul IV și pe întreg anul viitor. Domnii protopopii sunt autorizați ca pe spesele celor neglijenți să se deplaseze la fața locului și să aranjeze această chestiune.

Toți cei renitenți vor avea să tragă toate consecințele dacă nu vor satisface la timp datorințele lor, deoarece nu putem pedepsi întreagă preoțime pentru câțiva întârziati și lipsiți de simțul disciplinei și a împlinirii datoriei.

CONSISTORIUL DIECESAN

ȘTIRI

Aviz. Apropiindu-se din nou ziua cea mare de 1 Decembrie, în care zi neamul românesc din Ardeal, Bănat și „Tara Ungurească“, în marea adunare dela Alba-Iulia (1918), a proclamat unirea cu patria-mamă într'un singur stat național, dispunem ca în toate bisericile de pe teritoriul eparhiei noastre să se țină în această zi marea serviciu divin, urmat de o predică potrivită momentului istoric. Preoții vor lua parte cu poporul și la festivitățile școlare din această zi.

Consistoriul.

Danie. Eparhia noastră prin cheta făcută în Dumineca Rusaliilor din acest an, a adunat pe seama Societății pentru profiloxia tuberculoasei, suma de 57.660 lei, care s'a transpus la susnumită societate.

Pentru stat. Cei în gazete că într'o sedință mai nouă a consiliului de miniștri englezi, membrii cabinetului au hotărât — având în vedere greutatea mari economice ale țării — să

* * *

renunțe la salariu în favoarea statului. Deputații au fost invitați să facă acelaș lucru. Iar funcționarii cari au venit mai mare decât 100 de mii de lei, vor trebui se jeftească pe seama statului zece la sută.

* * *

Seminar Monahal. În cursul acestei luni se va deschide la sf. Mănăstire H.-Bodrog un seminar pentru creșterea călugărilor. Sunt primiți până acum în noul Seminar 12 tineri, toți cu pregătiri de 4 clase medii. Noul seminar va funcționa sub conducerea părintelui Stareț Policarp.

* * *

Conferența. Despărțământul Cetatea de peatră al Asociației Clerului își ține adunarea generală de teamă în 13 Dec. a. e. în Berința cu următorul program:

1. Sfântă Liturgie cu sobor cu predică despre mărturisire de preotul Liviu Greblea și cuminecarea preoților și a credincioșilor mărturisitori. Parastas pentru preoți răpaosați și chemarea Sf. Duh.

2. Deschiderea conferinței prin președinte și raportul asupra activității despărțământului.

3. Discurs liber cu subiect actual de pr. Șt. Ghete.

4. Dare de seamă asupra celor mai de valoare publicații de conținut religio-moral apărute în 1925 de pr. Augustin Șovrea.

5. Mijloacele combaterii sudalmelor și desrădăcinarea obiceiului urât de a injura de pr. Pavel Picu.

6. Chestiuni administrative și propuneri.

7. Vecernia cu Lăcaș și alte rugăciuni dorite de credincioși.

* * *

Cununie. Arhivarul nostru consistorial Vasile Bogdan și-a serbat cununia religioasă cu doșara Victoria Radu din Petriș în ziua de 8 Noembrie a. e., în biserica din Petriș. Într'un cias bun.

* * *

Croitorul Michail Muntean din Cluj, str. Regina Maria 51 confecționează reverenzi foarte

frumoase, din stofe bune, pe lângă preț moderat. Recomandăm cu toată căldura, ca acest meseriaș cinstit să fie sprijinit din partea clerului nostru.

* * *

Calendarul turcesc. În Turcia se pregătește legea, în înțelesul căreia se vor număra anii dela Hristos. Ei vor folosi în viitor calendarul ca și noi.

* * *

Spionii dela Rudolf Mosse. Marele Stat Major a descoperit la societatea de reclame Rudolf Mosse din București mai mulți spioni străini. Întreprinderea fiind streină și având reprezentanțe în mai multe orașe și la noi. Cercetările sunt în curs și desigur vor determina suprimarea funcționării societății acesteia.

* * *

O insultă. Din Baia de Arieș ni se trimite un pamflet multiplicat cu sapirograful, care s'a distribuit în toate satele din tractul Lupșei la țărani. Pamfletul e o insultă la adresa preoțimei și bisericii noastre. Între altele zice: „Umblă popii neuniți, cu hoții de urne, dau bani la biserică, să nu-i credeți pe aceștia că sunt Iuda.“ Hârtia aceasta a produs nu numai în sinul preoțimei, ci și a poporului care are simțul bunei cuvinte, o indignare justă. Nu știm încă dela cine emanează această batjocură. În Lumea locală însă s'a pornit curentul de a căuta pe cel vinovat și a-i da lecția ce i se cuvine. E cea mai murdară apucătură de a căuta să ponegrești o tagmă întreagă de preoți, cari își fac datoria. Astfel de acte nu pot izvorî decât din suflete murdare și josnice.

* * *

Dela mănăstirea Hodoș-Bodrog. În săptămâna trecută a fost tuns într-un monah în mănăstirea Hodoș-Bodrog părintele Pompei Morușca luânduși numele monahal de Policarp. Sinodul mănăstirii l-a ales de egumen.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciubău — — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciubău — — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Saguna“ II și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sf. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupăș — — — 5.— Lei
8. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
9. „Problema educației sexelor“ — — — — — 8.— Lei
10. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — — — 20 — Lei
11. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni

„Căparea Fericirii“

de: G. Mănzat preot

cu tot felul de rugăciuni ocazionale
în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:

Cartonată 85.—. În pânză 140.—.
În piele lux pentru dame 280.— și 350.— Lei.

„Predici la Morți“

de: prot. I. Marga
55.— Lei.

11-20

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.